

25. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA

Pán praví: Spása lidu jsem já. Budou-li ke mně volat v jakémkoli soužení, vyslyším je a budu jejich Pán navěky.

Uvedení do bohoslužby A

„Člověče, nemsti se, nebo v životě nedojdeš pokoje!“ K tomu nás vyzývá evangelium 24. neděle v mezidobí. Dnešní bohoslužba pokračuje v ukazování této pokojné cesty: „Člověče, nezávid' druhým, neboť tvá závist tě zničí!“ Obrátme se proto hned zpočátku zpytavým pohledem každý sám na sebe, do svého nitra: nakolik já popřávám místo závistivým a nepřejícím pocitům, myšlenkám či řečem?

Nebo:

Mše svatá je vždy táz, ať jí předsedá papež ve velké římské bazilice naplněné do posledního místa, či ať ji slaví kněz v malé vesnické kapliče s nepatrným množstvím věřících. Lze říci, že každá eucharistie je slavná, neboť každá má být ve společenství s věřícími. Alespoň pět prvních staletí nebyla v Církvi zvláštní bohoslužebná roucha, ani nebyly monumentální chrámové stavby. Ve střízlivě vyzdobeném prostoru slavil bohoslužbu biskup se svými kněžími a se svými jáhny. Všichni byli oděni tak, jak se lidé tenkrát odívali. Kdo je biskup, kdo kněz či jáhen, nositel některé služby, se poznalo podle místa, které zaujímal při oltáři. Dnes jsou biskupové, kněží, jáhni a ostatní asistující oblečení do liturgických rouch podle stupně služby, kterou zastávají. Celá liturgie je obrazem života, vše v ní má být upřímné, i kdyby byla slavena ve skromných podmínkách.

Uvedení do bohoslužby B

Církev nám přeje každou neděli hned na začátku bohoslužby, na přivítanou, pokoj Páně. Co je to pokoj Páně? Snad pokoj od lidí? To ne, osamocenost je zlá věc. Nebo snad pokoj od práce? To také ne, nečinnost nudí. Pokoj je tam, kde se lidé snaží navzájem si porozumět a navzájem si vyjít vstříc. A tak se nejprve zamysleme: Co já šířím kolem sebe? Jsem příčinou mrzutostí? Nebo vedu k pokoji?

Nebo:

Středem a vrcholem celého slavení eucharistie je vlastní eucharistická modlitba, tj. modlitba díkyvdání a posvěcení. Kněz vybízí lid, aby pozvedl srdce k Pánu s díkyčiněním, a zahrnuje všechny do této modlitby, kterou vysílá jménem celého shromáždění skrze Ježíše Krista v Duchu svatém k Bohu Otci. Smyslem této modlitby je spojení celého shromáždění věřících s Kristem ve vyznání velikých Božích činů a v podání oběti.

Uvedení do bohoslužby C

O nás věřících říkají lidé, že zastáváme křesťanský světový názor. Ale to se mýlí. Naše křesťanství není světový názor, není to politický postoj ani filosofický směr. Je to umění žít. Je to návod, jak si dobře prožít svůj život. Návod od samého vynálezce života, od Boha stvořitele. Každé naše shromáždění zde v kostele i to dnešní je lekce tohoto umění, jak dobře prožít svůj život. Odřekněme se nejprve všech špatných kroků v uplynulém týdnu, všech špatných návyků v dosavadním životě.

Nebo:

Mnoho věcí zdá se lidem zbytečnými: chodit do kostela, modlit se, být dobrým a poctivým člověkem. Ani křesťanství se příliš nenosí. Je to neefektivní a momentálně to nepřináší žádný zisk. Pro křesťana však má velký význam nejen to, co je užitečné, prospěšné a výnosné aktuálně. Křesťan sleduje cíl! A tak to, co se jiným zdá zbytečné, je pro křesťana prozíravostí. A co jiní mají za velmi důležité, posuzuje křesťan s jistým odstupem.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože, tys nám uložil, abychom milovali tebe a bližního, neboť v tom je smysl a naplnění všech ustanovení posvátného zákona; dej nám sílu, abychom zachovávali tvá přikázání, naplnili je láskou, a tak vešli do věčného života. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Prorok v dnešním čtení tuší a předvídá, že Mesiáš bude hlásat lidem neobvyklé pravdy, protože to budou pravdy Boží a ne lidské. Upřímně hledat Boží tvář znamená opustit cesty bez Boha. Boží záměry s naším životem jsou jiné: nemusíme se obávat přijít k němu, vždyť on je slitovný, ochotně odpouští, daruje milost nového začátku a sílu kráčet po jeho cestách.

Nebo:

Prorok Izaiáš žádá obrácení, a to k myšlení a jednání Božímu. Ví, že Boží schopnost a ochota odpouštět převyšuje vše, co na zemi známe. Tak ukazuje na Boha, který je vždy větší než jsou naše představy o něm.

1. ČTENÍ Iz 55,6-9 *Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hledejte Hospodina, když je možné ho najít,
vzývejte ho, když je blízko!

At' přestane bezbožník hřešit,
zločinec at' změni své smýšlení;
at' se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje,
k našemu Bohu, který mnoho odpouští,
neboť mé myšlenky nejsou myšlenky vaše
ani vaše chování není podobné mému -
praví Hospodin.
O kolik totiž převyšují nebesa zemi,
o to se liší mé chování od vašeho,
mé smýšlení od myšlení vašeho.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 145,2-3.8-9.17-18 Odp.: 18a

Odp.: Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají.

Každý den tě budu velebit - a chválit tvé jméno po všechny věky. - Veliký je Hospodin a veškeré chvály hodný, - jeho velikost je nevystižná.

Odp.

Milosrdný a milostivý je Hospodin, - shovívavý a plný lásky. - Dobrotivý je Hospodin ke všem - a soucit má se všemi svými tvary.

Odp.

Spravedlivý je Hospodin ve všech svých cestách - a svatý ve všech svých činech. - Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají, - všem, kdo ho vzývají upřímně.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Úryvek listu Filipánům psaného ve vězení nám dává nahlédnout do Pavlova nitra. Slavnému kazateli a apoštolu nejde o oslavení sebe, ale oslavu Krista at' už činným životem, nebo smrtí. A jeho apoštolát je opět kvůli Kristu a kvůli věřícím, ne kvůli sobě samému.

Nebo:

„Pro mě život je Kristus,“ říká vězněný svatý apoštol Pavel, protože Kristus je mu vším. Je stejně ochoten přijmout život jako smrt. Oba druhy v budoucnosti byly v jeho situaci stejně reálné a on netrvá ani na jednom ani na druhém.

2. ČTENÍ Flp 1,20c-24.27a Pro mě život je Kristus.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři a sestry!

Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit.

Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem - a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě na živu.

Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

Aleluja. Otevři, Pane, naše srdce, - abychom naslouchali slovům tvého Syna. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Dnešní evangelium je o „nespravedlivé“ Boží spravedlnosti. Těžko se s ní smiřujeme, pokud je prokazována jiným. Odměna za prokázanou službu je totiž Božím darem. Ti, kteří kvůli této Boží „nespravedlnosti“ reptají, se staví do řady se závidějícím starším bratrem v podobenství o marnotratném synu nebo s prorokem Jonášem. Kvůli této závisti a nespokojenosti se dostanou až na poslední místo.

Nebo:

Podobenství našeho Pána nám dnes odpovídá na nevyslovitelnou, ale velmi důležitou otázku: Jak je to s nebeským královstvím? Odpověď je pro mnohé překvapivá, a přece je samozřejmá: Bůh není jako člověk. Jeho království se tedy nepodobá lidským dílům, má povahu překvapivého daru. Velikost tohoto daru a velkorysost, se kterou je dáván, je úměrná dárci, totiž Bohu, proto převyšuje všechna lidská očekávání.

EVANGELIUM Mt 20,1-16a *Závidíš, že jsem dobrý?*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství:

„Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.‘ A šli. Kolem dvanácti a tří hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak.

Vyšel kolem pěti hodin a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: ‚Co tu celý den nečinně stojíte?‘ Odpověděli mu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici!‘

Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, začni od posledních k prvním.‘ Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti

odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru.

Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: ‚Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.‘ On však jednomu z nich odpověděl: ‚Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomuhle poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chci? Anebo závidíš, že jsem dobrý?‘ Tak budou poslední prvními a první posledními.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

PŘEJ A BUDE TI PŘÁNO !

Skoro pravidelně přicházel na mši svatou pozdě. Kněz mu jednou říkal: „Stačí vstát o pět minut dřív, a stihl byste kostel včas.“ Ale on se smál: „Pane faráři, vždyť Pán Ježíš přece řekl, že poslední budou prvními! A dělníkům na vinici dal dnes po denáru všem, i těm, co přišli pozdě jako já! Pán Bůh přece nehledí na hodinky, ale na dobré srdce!“ - „Ano,“ vzdychl na to pan farář, „ono přijde na to, jak si kdo evangelium vyloží! Podle vás by tedy stačilo přijít do kostela na závěrečné požehnání, do práce právě tak pro výplatu a práci nechat jiným.“ Není to zrovna chytré, používat evangelia pro omluvení vlastní pohodlnosti. Raději se tedy ptejme po správném smyslu dnešního evangelia. Je jasný a srozumitelný: „Nezávid' druhým! Přej a bude ti přáno!“ Četl jsem jednou vyprávění o slepém člověku, který za okny své světnice pěstoval s velikou pečlivostí květiny. Od jara do podzimu krásně kvetly. Zastavil se kolemjdoucí na chodníku a říká tomu slepému: „Prosím vás, proč vy ty krásné květiny pěstujete? Vždyť je stejně nevidíte!“ A slepý se usmál: „Mám pro to hned tři důvody: Nejprve: já se mohu těch květin dotýkat. Za druhé: mám rád jejich vůni. A třetí důvod jste vy.“ - „Jak to, vždyť mne vůbec neznáte!?“ - „Neznám, ale právě tak jsem si to představoval: Jistě půjde kolem někdo, komu mé květiny udělají radost. Zastaví se u mého okna, bude se mnou o nich hovořit, a tak budu mít radost zase já.“

Ano, tak to vždycky platí: „Tolik radosti v životě zažiješ, kolik jí sám rozdáš druhým.“ Ten slepý mohl zatrpkle naslouchat krokům lidí na chodníku, mohl srovnávat a závidět: „Proč právě já nevidím, proč oni vidí?“ Ale on se neuzavřel do své temnoty, vyšel z ní na cestu lásky. Vyšel dělat druhým radost. A tak ji měl i sám. Děti, teď se možná rozpomínáte, jak to je s vámi, když se vám zdá, že bráška nebo sestra dostali od maminky větší kousek čokolády? Jak je to s vámi, když se vám zdá, že spolužák dostal lepší známku než ty? Mračíš se? Nepřeješ? Závidíš? Víte, kdo se neumí radovat z radosti druhých, ten moc radosti na světě neužije, ten se moc šidí.

To prý žába má takové zvláštní oko, že vidí jen to, co se jí hodí sežrat. Nic jiného na celém rybníku už nevidí. Chudinka. A ještě větší chudák je ten, kdo

žába není, a přece také nevidí nic jiného, než jen to své. Ptali se v Indii Matky Terezy z Kalkaty, co je to křesťanství. A ona řekla: „Je to dávání. Bůh tolik miluje svět, že mu dal svého Syna. Ježíš dal za lidi svůj život. Ale ještě než se vydal na smrt, dal se lidem v podobě chleba života, aby nehladověli po lásce. A lidé, kteří uvěří v Ježíše, jako já a miliony jiných, dávají sebe do služby lásky druhým. Ano, křesťanství je radost z dávání.“ Dnes nám tedy Pán Ježíš všem připomněl, že jeho učedník, křesťan, nezávidí a je velkorysý. Pokusme se si to zapamatovat, třeba takto: „Tolik radosti v životě budu mít, kolik jí rozdám druhým.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Bůh zve každého z nás, abychom pomáhali budovat na světě království pokoje a civilizaci lásky. Prosme ho s důvěrou o pomoc:

Probouzej nová kněžská povolání a dej, ať v našich rodinách jsou dobré podmínky pro jejich vznik a růst.

Nedopusť, aby se dnešní lidstvo navzájem zničilo žádostivostí toho, co mají druzí.

Dej svého Ducha papeži a kněžím, aby dobře ukazovali cestu ze zmatků doby.

Ať všichni pochopíme, že náročnost, závistivost a nespokojenost je trojlístek jedovaté byliny, která zabíjí radost ze života.

Ať si neděláme starost, co si o nás myslí lidé, ale ať dbáme o to, jak vypadáme před Bohem.

Bože, chceme si každé ráno v tomto týdnu připomenout, že tolik radosti v tom dnu zažijeme, kolik jí uděláme druhým. Budeme se tak učit následovat Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Bůh je větší než lidská spravedlnost, touží přivést člověka k plnosti života a bohatě ho obdarovat. Modleme se proto za všechny lidi a s důvěrou volejme:

Za Církev a za všechny, kdo v ní hledají útěchu, pomoc, duchovní domov a lidské zázemí.

Za mocné tohoto světa, na jejichž rozhodnutích závisí mír a blaho celých národů.

Za lidi, kteří si připadají zbyteční a nenacházejí smysl svého života.

Za osamělé a opovrhované, kteří čekají někoho, kdo by je miloval a vážil si jich.

Za nezaměstnané a za ty, kdo dostávají nespravedlivě nízkou mzdu a nemohou uživit svoji rodinu.

Za přátele a blízké, za požehnání naší práce, za naše nemocné a za ty, kdo jsou blízko smrti.

Pane, svěřujeme ti sami sebe i jeden druhého, neboť věříme, že jsi dobrý. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Slušný člověk je vždycky všem darebákům trnem v oku. Tak to bývalo odedávna, jak nám dnes svědčí první čtení ze Starého zákona. Tak tomu bývá i dnes, jak svědčí naše denní zkušenost s různými závistivci.

Nebo:

Úryvek z knihy Moudrosti pocházející z 1. století před Kristem nám líčí s obzvláštní přesností Ježíšovu situaci: Ježíš tvrdí, že je Boží Syn a že zná Boha, je živou výčitkou pro svůj lid, je pro svoji důvěru v Boha mučen a odsouzen. A přece autor myslel obecně na každého zbožného člověka, který je pro svoji víru lidmi pohrdán a pronásledován, jak to prožívali Židé v diaspoře. Ježíš nesl utrpení všech těch, kteří před ním i po něm byli kvůli své víře pronásledováni.

1. ČTENÍ Mdr 2,12a.17-20 *Odsuďme ho k hanebné smrti.*

Čtení z knihy Moudrosti.

Bezbožníci řekli:

„Číhejme na spravedlivého,
podívejme se, zda jsou pravdivá jeho slova,
zkusme, jak to s ním skončí.

Je-li spravedlivý Božím synem, Bůh se ho ujme
a vysvobodí ho z ruky protivníků.

Zkoušejme ho soužením a trápením,
abychom poznali jeho mírnost
a přesvědčili se o jeho trpělivosti.

Odsuďme ho k hanebné smrti,
zda nalezne ochranu, jak říká.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 54,3-4.5.6+8 Odp.: 6b

Odp.: Pán mě udržuje naživu.

Bože, zachraň mě pro své jméno, - svou mocí mi zjednej právo! - Bože, slyš moji modlitbu, - popřej sluchu slovům mých úst!

Odp.

Neboť povstali proti mně zpupní lidé, - násilníci mi ukládali o život, - na Boha nebrali ohled.

Odp.

Hle, Bůh mi pomáhá, - Pán mě udržuje naživu. - Budu s radostí přinášet oběti, - chválit tvé jméno, Hospodine, že je dobré.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Zkušený znalec lidského nitra nám v Jakobově listě líčí podobu špatné a sobecké zbožnosti, jaké se máme varovat. Naproti tomu však pravá moudrost pochází shůry.

Nebo:

Moudrost je v Bibli praktická ctnost, která se projevuje moudrým jednáním: člověk obdařený Boží moudrostí nastolí vztahy plné mírnosti a milosrdenství vůči nepřátelům, dobroty a nezaujatosti vůči všem.

2. ČTENÍ Jak 3,16-4,3 *Ti, kdo usilují o pokoj, rozsévají v pokoji semeno, jehož plodem je spravedlnost.*

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Milovaní! Kde vládne nevraživost a sobeckost, tam je zmatek a kdejaká špatnost. Moudrost shora je však především čistá, dále pokojná, shovívavá, poddajná, plná milosrdenství a dobrých skutků, ne obojetná ani pokrytecká. Ti, kdo usilují o pokoj, rozsévají v pokoji semeno, jehož plodem je spravedlnost.

Z čeho vznikají války, z čeho boje mezi vámi? Jen z vašich žádostí, které bojují ve vašich údech. Žádáte, ale nemáte; zabíjíte a nenávidíte, a přesto nemůžete dosáhnout ničeho; bojujete a válčíte, ale nic nemáte, protože neprosíte. Prosíte, a nic nedostáváte, protože prosíte špatně: chcete to potom rozplýtvat na své rozkoše.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM 2 Sol 2,14

Aleluja. Bůh vás povolal kázáním evangelia, - abyste dosáhli slávy našeho Pána Ježíše Krista. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Pán Ježíš si nevybíral své apoštoly, protože byli svatí, ale proto, že z nich světce chtěl udělat. V evangeliu dnes uslyšíme, jak jim to šlo ztuhla: nemohou pochopit, že být apoštolem znamená světu sloužit a ne mu panovat. A jak jsme na tom my? Je nám také stále ještě milejší poroučet než sloužit?

Nebo:

Na první pohled dva nesouvisející úryvky: předpověď utrpení a pokorná služba všem. Ve skutečnosti jsou to texty velmi úzce propojené: ten první je základem druhého. Ježíšovo ponížení v utrpení a smrti je vzorem pro apoštoly: oni se zrovna tak mají ponížít a snížit až k nejmenším.

EVANGELIUM Mk 9,30-37 *Syn člověka bude vydán. Kdo chce být první, ať je služebníkem všech.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš a jeho učedníci procházeli Galilejí, ale on nechtěl, aby o tom někdo věděl. Poučoval totiž své učedníky a říkal jim: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou, a zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane.“ Oni však té řeči nerozuměli, ale báli se ho zeptat.

Potom přišli do Kafarna. Když byl v domě, zeptal se jich: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ Oni mlčeli, protože cestou mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo z nich je největší.

Ježíš se posadil, zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“

Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JDE TO I BEZ HÁDÁNÍ

Pán Ježíš se v evangeliu ptá: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ A oni zahanbeně mlčeli, protože se cestou hádali. A o co se hádali? Kdo je mezi nimi větší, kdo je důležitější a přednější, kdo je víc. Hádání je mezi lidmi všude dost. Mezi dětmi, mezi dospělými v práci, mezi manžely doma. Jde to vůbec bez hádání? Hned na začátku Bible je pozoruhodné vyprávění o stavbě babylónské věže. Lidé se rozhodnou postavit oltář své inteligenci, věž, která by sahala až do nebe. Ale pýcha je přivede ke zmatení jazyků. Každý má svou pravdu, každý má svou řeč, nejsou schopni se na ničem dorozumět, rozcházejí se. To je obraz i dnešní lidské společnosti, jak ve vztazích mezinárodních, tak ve vztazích mezilidských, a hlavně v manželství. Říká se tomu babylónský efekt. Lidé se snadněji nad kdečím pohádají, než aby se nad jedním shodli. Musí to tak být?

Musí každé lidské společné úsilí, každé manželství, skončit babylónským efektem, že manželé jakoby mluvili každý jinou řečí, že si přestanou rozumět?

Vy víte dobře: Nemusí to tak být, ale přece to tak přecasto bývá. Proč? Někde zasejí rozkol různé návyky z domu. Když se ti dva brali, měli se rádi. Jeho okouzlovala její pořádnost, hospodárnost a pečlivost, to u nich doma nebylo. Jí se na něm líbilo, co bylo jí z domu neznámé: dárečky, které jí kupoval za poslední korunky, jeho bezstarostnost nebeského ptactva. Ale po svatbě jí začal jít na nervy: je lehkomyšlný a nepořádný! Jemu začalo zase jít na nervy její věčné poklizení, počítání a šetření. Hle, společná stavba věže domova, rodinné pohody, se stává Babylonem. Přestávají si rozumět. Jindy jsou ti dva ještě příliš nedospělí, neschopní řešit jakékoli nedorozumění. Hned první nesouhlas partnera berou jako osobní urážku: „Ty mě už nemáš rád, proto se mnou nesouhlasíš!“ Muž zase prožívá jako osobní urážku, když zjistí, že jeho žena se nezajímá o stav jeho fotbalové ligy.

Leckdo si potíže na pracovišti odreagovává doma, v rodině. Místo, aby pracovní trable pověsil na hřebík s pracovním pláštěm, otravuje si ovzduší i doma. A kdyby jen sám sobě, ale celé rodině. Pocit méněcennosti a nejistota, to bývá také častou spoluvinou. Máme jej občas všichni. Pokud je normální, pak nás nutí k lepší práci a nevadí. Zle je, když přeroste na komplex méněcennosti, ten vede k útočnosti a agresivitě. Urážlivost zase staví mezi manžele skleněnou stěnu: „Musím ho potrestat!“ Jaká nadutá pýcha, jaký patent na rozum mluví z takového partnera! Soudí, trestá, kde vzal na to právo? Někdy se ukáže hned po svatbě, že se brali dva neznámí. „Je takový společenský, každý ho má rád,“ libovala si před svatbou. Za rok to hodnocení zní jinak: „Domova si neváží, společnost v hospodě je mu nadevše. Ani dítě ho doma neudrží. Co mám dělat?“

Co dělat, když se manželé neumějí dohodnout, když každý rozhovor spěje hned k hádce? Každý takový případ se musí řešit individuálně, není na to žádný patent. Ale přesto se dá říci, že všechny případy se řešit dají, pokud ti dva jsou jakž takž normální. A také se dá říci, že žádný případ se nedá řešit děláním scén, po zlém. Třeba u těch, kde se ukáže, že partner má chyby, o kterých jsi před svatbou nevěděl. Jsou-li to chyby normální, chyby normálního člověka, pak máš důvod si ulehčeně oddechnout: já mám také chyby. Můj partner má tedy důvod k trpělivosti se mnou, když já mám trpělivost s ním. A tak se ti dva snadněji uchrání pokušení převychovávat druhého hádavou metodou. Pomáhat lze totiž pochvalou, uznáním, ale nikdy vyčítáním.

Samotný výskyt konfliktů v mladém manželství není ještě žádné neštěstí. Je to normální součást záběhu, sžívání těch dvou. Je to dobré znamení, že těm dvěma na druhém záleží, že se berou vážně. Ovšem to, co tu mám na mysli, normální řešení problémů, se má spíše podobat zapálené debatě než řvaní na sebe navzájem. Není tedy neštěstí ani katastrofa, když se mladí manželé pohádají. Neštěstí je, když se hádat neumějí. Když už kolem něčeho naroste napětí, nepomůže před tím utíkat. Lépe je řešit jednotlivé problémy bez

odkládání, dokud napětí nebo strach nepřeroste v agresivitu. Ovšem ne hned, jsi-li rozčilen. Ráno bývá moudřejší večera, to je zlaté pravidlo i zde.

Jak se tedy hádají manželé, kteří to umějí? Když má jeden problém, je to i problém toho druhého. Musí se o něj zajímat spolu. Nečekej, že partner je čtenář myšlenek. Pověz mu jasně, o co ti jde. Ne tedy: „Ty jsi poslední dobou nějaký divný,“ ale raději: „Necháš se třikrát upomínat, než mi pomůžeš. Můžeš s tím něco udělat?“ Odpovídej pravdivě a otevřeně, co si o problému myslíš, ale dodej: „Mohu se mýlit. Budu o tvých důvodech uvažovat. Dejme si čas na domyšlení.“ Chraň se svou argumentací druhého zarmoutit, zesměšnit či ponížit. Debatujte vždy o jedné konkrétní věci. Ne tedy: „Ty jsi totálně nemožný!“, ale raději: „Jsem ráda, když mi v tomhle pomůžeš.“ Není přípustné na výtku odpovědět jinou výtkou. Není přípustné reagovat uraženým mlčením, nebo zvyšováním hlasu či křikem.

Máš právo říci, co si myslíš. Máš povinnost pozorně poslouchat, co říká druhý a uvažovat, proč si to tak myslí. Když upozorňuješ partnera na chybu, pak hned připoj pochvalu dobrého: „Poslyš, tohle jsi řekla dobře.“ Tím se uvolní napětí. Když k tomu připojíš vlastní chyby, pomůže vám to oběma. Užitečnější než vyčítat je pochválit. Místo: „Jsi nedbalý táta“ je lépe říci: „Mám radost, když si všimneš našeho dítěte.“ Cílem dohadování ať nikdy není osobní vítězství, ale nalezení pravdy. Oba se konečně už vzdejte polepšovacích hádek. Proto hledejte při všech sporech společný základ, s čím oba souhlasíte. A z toho pak vycházejte. Bylo-li vaše dohadování vedeno správně, poznáte jednoduše: Výsledkem nebude hlubší roztrpčení, ale úleva a radost z nové shody. Vy dva jste přece společníci a ne protivníci. Tak spolu tedy podle toho zacházejte!

Při debatě s mladými manžely padne občas otázka: „Kdo má vlastně v manželství ustupovat, kdo se má přizpůsobit. Žena muži nebo muž ženě?“ Tohle je doslova hloupá otázka. Oba se přece musí přizpůsobit potřebám soužití, oba musí hledat, co je správnější a ustoupit od méně správného. Nevpustit si do svého domova babylónský efekt. V Bibli je také příběh opačný než je ten o babylónském zmatení jazyků. Vypravuje se tam, jak při seslání Ducha svatého si všichni začali navzájem rozumět, jak každý pochopil, co má druhý na mysli. Jistě by i v našich rodinách bylo více dorozumění, kdyby manželé dokázali den co den hned ráno při vstávání prosit o dary Ducha svatého. Otevření vanutí Božího Ducha snadněji pochopí, jak to druhý myslí, co mu dělá starost. A pochopit druhého, to už je velký krok na cestě k dorozumění. Kdo mluví o svém partnerovi s Bohem, ten dokáže mluvit srozumitelně i se svým partnerem.

NEBUDEŠ DYCHTIT PO ŽENĚ SVÉHO BLIŽNÍHO !

Naše zpovědní zrcadla obvykle osmým přikázáním končivala. Deváté se považovalo za součást šestého, desáté za součást sedmého. Nebylo to však správné. Deváté: „Nebudeš dychtit po ženě svého bližního,“ jak to vyjadřuje Exodus, je zosvětlením všeobecného zákazu Nesesmilníš! Zakazuje ohrozit cizí

manželství. A to je záležitost velmi důležitá: Nech na pokoji vdanou ženu, ženatého muže, neohrožuj cizí rodinu! Kde dva jsou spojeni slibem, slavnou závaznou přísahou před Bohem, tam nikdo nemá práva tento svazek ohrožovat. I pouhá žádostivost, tvé vzplanutí, může v druhém ohrozit jeho vazbu na partnera. Proto ten přísný zákaz už i žádostivé myšlenky na ženatého, na vdanou. Všichni spolu jsme odpovědní za to, aby manželství lidí kolem nás byla dobrá a měla šanci být vydařeným obrazem Boží lásky. Manželský svazek je postaven pod Boží ochranu a ani chtivý pohled jej nemá ohrozit. Je to v podstatě to, co v péči o tělesné zdraví nazýváme prevencí, předcházení chorobám, zabraňování, aby choroby nevznikly. Kde člověk energicky odmítne už první chtivý nápad, pak nedojde ani k situacím manželských trojúhelníků a nevěr, které vedou k rozbití rodin, domovů pro manžele a děti. Deváté přikázání bychom mohli vyjádřit také slovy: Lidé nejsou žádné hračky! Co z toho plyne? Ve zpovědních zrcadlech bývá řeč o nečistých myšlenkách a o prodlévání v nečistých představách.

Ale napřed si připomeňme, že sama erotická touha v člověku není už něco nečistého, nemravného a hříšného. Bůh člověka stvořil mužem a ženou. Je to jeho dílo, že manžel touží po manželce, snoubenec po nevěstě, zamilovaný po dívce svého srdce. Je to v Božím řádu, že každý normální muž shledává hezkou ženu hezkou, milou ženu milou, žádoucí ženu žádoucí. Na tom ještě není nic hříšného. Ale je v Božím řádu i to, aby všichni muži světa sebe žádoucnější provdanou ženu nechali na pokoji. Aby ji přáli jejímu manželovi, protože je už částí jeho bytosti, protože je jeho polovičkou, možná i lepší polovičkou. Totéž platí samozřejmě i opačně pro vztah ženy k mužům. Snad bude vhodné, vrátit se na tomto místě ještě k látce šestého přikázání, k otázce tak zvané volné lásky, pohlavní promiskuity a předmanželského pohlavního styku. Jak prokázaly četné průzkumy, velké procento mladých lidí má za sebou sexuální zkušenosti už před manželstvím. Někteří i velmi četné. Jak by ne, když jim kdekdo říkal, že kněží to zakazují z nepřejícnosti. Že je to tak přirozené uspokojení tělesných potřeb, jako jídlo a pití. Že mládí má právo na lásku. Teprve v současné době si i mladí lidé začínají pomalu uvědomovat, že kdo začne sexuální styk a věrnou lásku od sebe oddělovat, ten ji olupuje o její největší lidskou hodnotu a krásu.

Není to dobré ani pro možnost dobrého průběhu budoucího manželství, když se známost začíná tam, kde by měla končit, když dojde ke spojení tělesnému bez spojení duší. Není to dobré, když se manželství neuzavírá po dobré rozvaze a přípravě, v klidu a radosti, ale v musu a zděšení z nechtěného dítěte. Mládenci v tomto bývají výbojnější z pochopitelných důvodů: oni otěhotnět nemohou, a proto si riskantnost svého počínání tolik neuvědomují. Chovají se proto jako mlsní chlapečkové, kteří vykusují z buchty napřed náplň, a prázdnou buchtu pak odhodí. Děvčata by zde měla být energická: „Nejsem buchtka k vykousnutí. Nejsem hračka pro kdekoho. Máš-li mě rád, budeš si mě šetřit, abych se vdávala zdravá a schopná dát ti děti, na které by ses těšil. A pilulky pro mladou dívku zdravé nejsou, a násilné přerušování nechtěného těhotenství teprve zdravé není. I já, dívka moderní doby, mám právo očekávat

od chlapce, aby mě měl opravdu rád, aby se ke mně choval rytířsky a něžně.“ Jak tedy by mohlo znít deváté přikázání ve zpovědním zrcadle? Z pohledu dětí: Proti devátému přikázání Božímu hřeší, kdo chce odloučit rodině tatínka nebo maminku. Z pohledu nás, dospělých, hřeší, kdo se svévolně pokouší narušit svazek manželské lásky a věrnosti u druhých, neboť tak riskuje rozvrat vlastního života i druhé rodiny, trápení dětí i celých rodin. A pro svobodné: hřeší, kdo zneužívá ženu jako svou hračku tím, že svádí k pohlavnímu styku před sňatkem.

V ČEM JE VELIKOST ČLOVĚKA ?

Byla by to hotová groteska, co nám tu dnes líčí evangelium, kdyby to nebylo tak drastické. Pán Ježíš jde do Jeruzaléma a plánuje dobrovolnou smrt za lidi. Apoštolové jdou toutéž cestou a hádají se jako kluci, kdo z nich bude větším pánem v Ježíšově království. Ještěže si aspoň uvědomují, jak jsou daleko od smýšlení svého Mistra: zahanbeně mlčí, když se jich ptá, o čem se baví. Bylo by s námi dobře, kdybychom si to dovedli stejně upřímně přiznat, když se v nás probudí plány, které jsou daleko od Ježíšova ducha. V evangeliu dnes jde o základní otázku: V čem je pravá velikost člověka? Co dělá člověka velkým před Bohem i pro lidi? Ježíšova odpověď zní: „Kdo chce být mezi vámi veliký, buď jako ze všech poslední a služebník všech.“ A že to nemíní jako slovní hříčku, že to míní vážně, říká: „Dal jsem vám v tom příklad.“ A můžeme dodat, že tento postoj, postoj služebníka všech, je pro Ježíše zcela typický ve všech situacích. Z jeho vůle si to o něm připomínáme při každé mši svaté: „Za vás a za všechny“ stále ještě vydává svou krev.

Co bylo typické pro Krista, má být typické i pro křesťany, tedy pro nás. Jenže pro nás je spíš typické chování apoštolů, my se také rádi bavíme o tom, jak my jsme mezi všemi ti větší, ti lepší. Ne že bychom ukazovali na sebe prstem a říkali: Koukněte, jaký já jsem kabrňák, jak já jsem veliký, to ne, na to jsme už přece jen civilizovaní. To my jen shazujeme ty druhé: Ten je špatný tak, ten má tu chybu, ten je takový. A vyjde to nastejno: Všechno kolem zkritizujeme a zůstane tu trůnit jen naše velikost: „Ten svět je zlý a lidé jsou potvory,“ to jest všichni kromě nás. Tak jak to tedy mám dělat, myslíš si možná. To se mám pořád jen krčit jak ta fialinka a nastavovat hřbet těm druhým, aby se po mých zádech šplhali nahoru? To mám chtít být pořád všude poslední, přistrkovat jiným lépe placenou práci, lepší místo? To nesmím jako křesťan usilovat o postup v povolání, nesmím přijmout vedoucí místo?

Kdo by si Ježíšova slova takto vykládal, ten z nich nepochopil nic. Pán Ježíš přece říká, že před Bohem není člověk větší jen proto, že má vyšší místo, vyšší úřad, nějaký titul. Před Bohem je větší ten, kdo dovede svých schopností lépe využít k prospěchu lidstva. Svátá Notburga byla prohlášena za světici ne proto, že byla služka, ale proto, že svou službu dělala srdcem a radostně. A naopak: ministr nebo biskup není někdo velký už proto, že je ministrem nebo biskupem, ale až potom, je-li jeho služba velkolepá, kterou v tom úřadě

vykonává. Před Bohem neplatí tvé hodnosti ani tituly, před Bohem platí, na kolik jsi tu pro jiné. Usiluj tedy, milý křesťane, o vyšší postavení, o důležitější místo, usiluj o postup. Ale dělej to ne ze ctižádosti, aby se tvá žena mohla vytahovat nad susedky. Dělej to proto, abys vlivnější pozice mohl využít ke konání většího dobra, abys měl víc možností pomáhat pořádat svět kolem sebe k pokoji a spravedlnosti. Být křesťanem neznamená krčit se stále do kouta, hrbít se a ustupovat těm s ostrými lokty. Být křesťanem znamená vynaložit všechny hřivny, všechno své nadání ne do služby své kariéry a ctižádosti, do služby sobě, ale do služby lidí, do úsilí o lepší svět, kde by každý svobodně dýchal, kde mocní své moci nezneužívají, ale slouží jí lidem. O to se zmoudřelými Ježíšovými učedníky společně usilujme. Ať naše dnešní Věřím je vyjádřením, že tuto Ježíšovu nauku vyznáváme a chceme podle ní žít!

VĚŘÍCÍ MEZI NEVĚŘÍCÍMI

Kdo jste, děti, teď při čtení evangelia dobře poslouchaly, jistě jste se náramně divily. Jste zvyklí na to, že vám dávají stále za vzor dospělí. Ale Pán Ježíš tu najednou svým apoštolům a vlastně všem dospělým lidem dává za vzor docela malé děti. Kdo máte doma malého bratříčka nebo sestřičku, tak na nich můžete poznat, jaké jsou ctnosti dětí: říkají pravdivě co vědí, nejsou záludné, dovedou se radovat z maličkosti. Ono by to snad s tím braním příkladu mělo být nějak takhle: Mládež by se měla učit od dospělých, jak být chytrý. Dospělí by se měli učit od dětí, jak být šťastní. „Měli by se,“ ale je to tak vždycky? Už starozákonní Izraelita si v prvním čtení stěžuje, že má kolem sebe samé bezbožníky, kteří se mu pro jeho víru v Boha posmívají. Ti bezbožní lidé také vzešli z věřícího národa, ze zbožných rodičů, byli i obdařeni obřízkou, chodili i do výuky náboženství, ale později víru opustili. Náboženství zaměnili za politickou ideologii, Boha sloužící lásky zaměnili za božstvo peněz a panování jiným. A teď je dráždí každý věřící, každý, kdo si zachoval víru své maminky: „týrejme je, trapme je, a uvidíme, kolik mají trpělivosti, uvidíme, zda jim Pán Bůh pomůže!“

Tak trápili bezbožní Ježíše, našeho Spasitele, tak trápili jáhna Štěpána a křesťany prvotní Církve, tak jsme trápeni od nevěřících v dnešních dobách i my. My, co jsme ti zbožní, ti spravedliví, ti věřící. Lidé kolem nás jsou ti bezbožní, ti zlí, ti špatní... Jenže tohle naše ztotožnění se zbožností, vírou a spravedlností neodpovídá tak docela pravdě. Není to tak, že my bychom byli bílí jako sníh, a ti ostatní kolem nás černí jako peklo. My jsme nejen věřící a zbožní, ale také i hříšní. Ti kolem nás nejsou jen a jen špatní, mají také dobré vlastnosti. Ona ta hranice mezi dobrem a zlem nejde mezi námi a druhými lidmi, ta hranice jde také středem každého z nás: Jsme věřící, ale napadají nás i pochybnosti: Proč anděl strážný nezasáhne, když opilec za volantem způsobí smrt nevinných lidí? Jsme zbožní, ale napadají nás i zlá pokušení: Jak se dobrý Bůh může dívat na tolik špatnosti ve světě? V kostele rozjímáme o laskavosti k bližním a jen

dojdeme domů, už se zlostně a panovačně rozkřikujeme na nejbližší bližní. V modlitbě se jako věřící odevzdáváme do Boží vůle, ale pak chceme diktovat Pánu Bohu i jiným vůli svou. Pán Ježíš svou životní cestu ve víře v Boha viděl hlouběji: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou, bude od nich trpět, zabijí ho, ale za tři dny zase vstane.“

Není učedník nad mistra. Podobně se věřícím vedlo, vede a vždy povede. Vždy znovu budou nevěřící číhat na spravedlivého. Vždy znovu nás bude prověřovat naše vlastní malověrnost i nevěra lidí kolem nás. Bude nás prověřovat, zda ve víře vytrváme, nebo zda od ní odpadneme; zda se nám znechutí sloužit a začneme toužit po poroučení a panování; zda propadneme bázni před bezbožnými, nebo si zachováme přesvědčení, že moc pokušitelů je omezená; zda si uchováme víru v Boží mocnou ochranu: jako Syna zachránil Bůh ze smrti, tak je před ním vzácný i život každého z nás, i nás volá do života, do věčné slávy. Jak tedy žít mezi nevěřícími, kteří jsou kolem nás? Jak žít s pochybovačem, který je v každém z nás? Odpověď je jednoduchá, recept je spolehlivý a účinný: Kdykoli a kdekoli narazíš na nevěru kolem sebe, nebo na nedostatek důvěry v sobě samém, vždy se pevně chyt' ruky našeho Pána a volej v duchu: Ježíši, v tebe věřím, Ježíši, v tebe doufám, Ježíši, tebe nade všechno miluji.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Náš Pán Ježíš je Králem všeho světa a přesto přišel sloužit a pomáhat nám lidem. Poprosme jej, abychom i my se snažili spíše pomáhat než škodit lidem kolem sebe. Pane Ježíši, buď naším Učitelem:

Abychom správně pochopili tvé učení o velikosti každého člověka.
Abychom ze všech sil chránili pokojné soužití ve vlastním domově.
Abychom nenarušovali pokoj v rodinách našich bližních.
Abychom nečinili druhým to, co sami nechceme, aby oni činili nám.
Ať věnujeme lidem z rozvrácených manželství přátelství a lásku.
Prosme Pána za nová kněžská a řeholní povolání.
Dej, aby i z našich rodin vycházeli noví kněží a jejich pomocníci.

Bože, děkujeme ti za to, že nás přes všechny naše nedostatky nezavrhuješ, ale stále nás máš rád a pomáháš nám skrze Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Prorok Amos v dnešním čtení kárá lidi, kteří z pozice síly a svého postavení utlačují lidi podřízené a slabší. Připomíná, že nad mocnými je ještě někdo mocnější: Bůh.

Nebo:

Amos působí v severním království v době ekonomické prosperity kolem roku 750 před Kristem. A ruku v ruce s blahobytem se objevil neduh utlačování chudších majetnými.

1. ČTENÍ Am 8,4-7 *Proti těm, kteří "chudáka kupují za peníze".*

Čtení z knihy proroka Amosa.

Slyšte to vy, kteří šlapete po nuzném,
utlačujete chudáky země
a říkáte: „Kdypak už bude po slavnosti novoluní,
abychom mohli prodávat obilí?
A po sobotě, abychom mohli otevřít sýpky,
zmenšovat míru, zvyšovat cenu,
užívat podvodných vah,
nuzáka kupovat za stříbro
a chudáka za opánky?
I nejhorší obilí prodáme.“
Hospodin přísahal při Jakubově chloubě:
„Navěky nezapomenu na žádný jejich skutek!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 113,1-2.4-6.7-8 Odp.: srov. 1a+7b

Odp.: Chvalte Hospodina, který povyšuje chudého.

Nebo: Aleluja.

Chvalte, Hospodinovi služebníci, - chvalte jméno Hospodinovo! - Bud' velebeno Hospodinovo jméno - nyní i navěky!

Odp.

Povznesen je Hospodin nade všechny národy, - nad nebesa jeho sláva. - Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, - který trůní na výsosti - a shlíží dolů na nebe i na zem?

Odp.

Slabého zdvihá z prachu, - ze smetiště povyšuje chudého, - aby ho posadil vedle knížat, - vedle knížat svého lidu.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

V listu Timotejovi svatý apoštol Pavel vysvětluje, jak konat dobře bohoslužby. Dnešní úryvek jedná o přímluvných modlitbách.

Nebo:

Bůh chce, aby všichni lidé došli záchrany, tedy života v plnosti. Tato věta je základem naší naděje, že Bůh dává každému člověku možnost dojít spásy, někdy třeba tajemnými cestami. V každém případě však platí, že jedině skrze Krista je možné dojít záchrany. To platí i o těch, kdo spolupracují s Boží milostí, tajemně působící v jejich srdcích, ačkoli nepoznali výslovně evangelium.

2. ČTENÍ 1 Tim 2,1-8 *At' se konají k Bohu modlitby za všechny lidi. On chce, aby se všichni lidé zachránili.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

První věc, ke které vybízím, je tato: at' se konají modlitby prosebné, přímluvné i děkovné za všechny lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy.

Je totiž jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny. To bylo zjeveno ve svůj čas; a já jsem byl ustanoven za hlasatele toho a za apoštola - to mluvím pravdu a nelžu - za učitele víry a pravdy mezi pohany.

Přeji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM 2 Kor 8,9

Aleluja. Ježíš Kristus stal se chudým, ačkoli byl bohatý, - abyste vy zbohatli z jeho chudoby. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Když dojde k odhalení nějaké loupeže, často žasneme, kolik důvtipu, energie a úsilí vynakládají zloději na své loupeže. Pán Ježíš nás dnes vyzývá abychom vynakládali stejné úsilí v boji za dobro a spravedlnost.

Nebo:

Poselstvím podobenství o nepoctivém správci je prozíravost, nepoctivost slouží jen k jakémusi okořenění příběhu. Toto téma je pak dále rozvedeno: majetek máme investovat prozíravě, tj. vynaložit ve prospěch bližních, tím se získávají přátelé. Toto prozíravé jednání je věrností v malém - přívlastek malé označuje pozemské bohatství, velké a pravé bohatství je poklad v nebi. Takové jednání pro druhé však vyžaduje svobodu od majetku: Kdo je připoután k

majetku, nemůže jej dávat druhým, a tak nemůže ani sloužit Bohu. Sloužit Bohu totiž znamená sloužit druhým: Sloužit svými hmotnými i duchovními dary.

EVANGELIUM Lk 16,1-13 *Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že prý zpronevřuje jeho majetek. Zavolal ho a řekl mu: ‚Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství! Správcem už dál být nemůžeš.‘

Správce si řekl: ‚Co si počnu, když mě můj pán zbavuje správcovství? Kopat neumím, žebrat se stydím. Už vím, co udělám, aby mě lidé přijali k sobě do domu, až budu zbaven správcovství.‘

Zavolal si dlužníky svého pána, každého zvlášť, a zeptal se prvního: ‚Kolik jsi mému pánovi dlužen?‘ Odpověděl: ‚Sto věder oleje.‘ Řekl mu: ‚Tady máš svůj úpis, honem si sedni a napiš padesát.‘ Pak se zeptal druhého: ‚Kolik ty jsi dlužen?‘ Odpověděl: ‚Sto korců pšenice.‘ Řekl mu: ‚Tady máš svůj úpis a napiš osmdesát.‘ Pán pochválil nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Synové tohoto světa jsou totiž k sobě navzájem prozíravější než synové světla.

A já vám říkám: Získávejte si přátele z nespravedlivého mamonu, abyste - až ho nebude - byli přijati do příbytků věčných.

Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci, a kdo je v maličkosti nepoctivý, je nepoctivý i ve velké věci. Jestliže jste tedy nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá, co je vaše?

Žádný služebník nemůže sloužit dvěma pánům. Bud jednoho bude zanedbávat a druhého milovat, nebo se bude prvního držet a druhým pohrdne.

Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

ŽIJME JAKO DĚTI SVĚTLA

Tahle kriminální historka v dnešním evangeliu o všem mastní mazaném darebákovi, ta nás vždy vyvede z míry a pobouří. Vždyť nám Pán Ježíš toho podvodníka dává dokonce za příklad! Ten správce, dnes bychom řekli ekonom, jedná velmi neekonomicky. Dává na úvěr nekrytý úvěr celé úrody z pánových statků. A když mu hrozí revize a vyhazov za tu lehkomyšlnost, okamžitě reaguje novým podvodem: falšuje doklady, snižuje dlužní úpisy o velké sumy zřejmě v důvěře, že se o ty odepsané peníze později rozdělí! To je jednání špatné a kriminální. A hle, Pán Ježíš z něj přece vyvozuje poučení: Podívejte se, kolik rafinovanosti a chytráctví dovedou vynaložit lidé, aby si nahrabali peníze. Riskují pro to i svou čest a svobodu, riskují kriminál. Co ve srovnání s tím

děláme my, abychom si zajistili víc než dobré stáří, abychom si zajistili dobrou věčnost, abychom si zajistili Boží království?

To je otázka, kterou nám dnes Pán Ježíš klade: Proč vy, děti světla, rozvíjíte tak málo úsilí pro Boží věc, když kdejaký gauner a zloděj dovede vynaložit tolik úsilí na své špinavé kšefty? Děti světla jsme my všichni, co jsme dnes přišli sem do kostela, abychom se tu učili žít podle učení Pána Ježíše. Nám všem platí Ježíšova výzva: Buďte také trochu horliví, když jde o Boží království! Jednejte chytře! Buďte také trochu vynalézaví, když jde o něco dobrého, třeba jen o to, jak někomu udělat radost! Já nevím, jak vy, ale já když mám vymyslet pro někoho jen dárek k vánocům či k svátku, jsem bezradný a nic mě nenapadá. Je to tak. Má pravdu Pán Ježíš, v neplechách jsou lidé světa prozíravější a vynalézavější, než my děti světla v konání dobra.

A ještě jiné poučení nám dává Pán z jednání nepoctivého správce. Ten člověk se zabezpečuje do budoucna tím, že odpouští dlužníkům. Důvěřuje přitom v tak nestálou věc, jako je lidská vděčnost. Nám vadí to, že správce rozdával z cizího. Ale copak my, když rozdáváme, rozdáváme ze svého? I nám je vše svěřeno, i my jsme jen správci. I pro nás platí, že moudré jednání odpouštět, být milosrdný a tak si dělat přítele z mamonu, z majetku. Špatnému správci dal pán lhůtu k nějakému slušnému vyrovnání: „Slož účty ze svého správcovství!“ Nevyhodí ho ihned. Špatný správce však té dobroty využije špatně: zneužívá dobroty pána k novým podvodům, k novým švindlům. Není tohle i naše situace? I my jsme od našeho Pána dostali lhůtu, abychom si svůj život dali do pořádku, než dojde ke konečnému zúčtování, jak jsme využívali bohatství propůjčených darů, vloh, schopností a příležitostí. Bude i v našem životě, v našem prostředí, v našem domově a národě dál platit, že zlí páchají zlo se zaujetím, s úsilím, zatímco my, děti světla, konáme dobro vlažně a chabě, jaksi jen tak levou rukou? Povězme to teď Pánu, až s ním budeme u jeho stolu, že už nechceme sloužit současně Bohu a mamonu, chvíli zlu a chvíli Bohu, že chceme být cele a radostně děti světla.

DEFRAUDANTI BOŽÍCH HŘIVEN

Příběh dnešního evangelia jakoby Pán Ježíš vyčetl z dnešních novin: skandální aféra tam a tam, zpronevěra, velké manko. Zlodějů a zlodějíčků bylo a je zřejmě dost ve všech dobách. Ale co to má dělat v evangeliu, co my se od toho podvodníka máme učit? Především toto: Ten člověk se dovedl jasně podívat na svou situaci: Mnoho jsem zpronevěřil. A co my? Budeme také brzy skládat účty Bohu. Stojíme před ním také jako defraudanti: vždyť kolik hřiven, kolik dobrých příležitostí jsme zahodili a ve svém životě zpronevěřili. Dovedeme se také my tak jasně podívat na svou situaci? Ten člověk, jakmile pochopil, jak na tom je, rychle udělá plán, hned jedná. Ví, že nesmí ztrácet čas. A co my? Žijeme s pohledem do minula nebo do budoucna? Utápíme se v planých úvahách, zda-li jsme měli včera či tenkrát jednat tak nebo jinak, nebo

se raději ptáme, jak správně jednat dnes a zítra? Neříkáme své životní bezplánovitosti důvěra v Boha, jako by být křesťanem dispensovalo od vlastního myšlení?

Ten člověk z podobenství uplatnil svou rozhodnost špatně. Vsadil všechno na jeden trumf a to na špatný. Podvod chtěl napravit podvodem a prohrál všechno. A my bratře, sestro? Jaké plány do budoucna máme my? Na které trumfy sázíme a o co se chceme v životě opřít? Jen o lidi? To je málo. Jen o Boha? Tak to také Bůh nechce, také málo. Nic nesvedeme jen sami, leda se stát osamělými ubožáky. Ledacos svedeme s vírou v Boha a ruku v ruce s bližními. Přátelé, jestliže jste dobře slyšeli, co nám dnes hlásal Pán Ježíš, pak půjdete domů rozhodnutí: také já se dobře zajistím pro skládání účtů, vždyť také já jsem správcem všeho, co si myslím, že mám. Vždyť také já jsem defraudantem mnoha hřiven, které mi Bůh svěřil, mnoha příležitostí k dobrému, kterých jsem nevyužil. A ty, Pane Ježíši, k tvému stolu dnes budeme přistupovat s prosbou: Dej nám umění, abychom v tomto týdnu začali se vši rozhodností žít jako synové světla.

JE LEHKÉ MODLIT SE

Jednou se studenti pokoušeli udělat něco jako průzkum veřejného mínění. Vypůjčili si reportérský mikrofon a ptali se lidí, kteří šli v neděli z kostela: „Proč se modlíte?“ Někteří dotázaní byli znenadání položenou otázkou zaskočeni, ale jiní odpovídali s pohotovostí. Nejvíc mě zaujala odpověď podle hlasu zřejmě mladého chlapce: „Proč se modlím? Protože mi to dělá radost.“ Zvláštní odpověď. My jsme zvyklí ve spojitosti s modlitbou mluvit spíš o potížích, které máme, když se chceme modlit. My máme s modlitbou potíže, mladému chlapci dělala radost. Jeden maďarský kněz napsal knihu s názvem: „Modlit se je lehké.“ Že je to zajímavá kniha, svědčí, že byla hned přeložena do několika světových jazyků. Jak je to u tebe? Je ti modlitba radostnou věcí, nebo s ní máš potíže? Asi by mnozí z nás odpověděli tak, jak si odpovídám já: u mne je to tak i tak. Někdy se modlím radostně, někdy mám s modlitbou potíže. Místo radostné a důvěrné modlitby jsem někdy jako němý, leží na mně jakási tíže, z které toužím ven, ale nejde to.

Tenhle náš stav musel znát už svatý Augustin, který žil ve čtvrtém století, protože píše: „Tvá temnota, touha, to už je také modlitba.“ A svatý apoštol Pavel píše v listu Římanům, že když se sami nedokážeme pomodlit, tu „v našem nitru se modlí Duch Boží.“ Je to modlitba beze slov, jsou to „nevyslovitelné vzdechy.“ Učitelé křesťanského života říkají o potížích s modlením, že dveře k Bohu nejsou zavřeny. Jsou přivřeny, ale tak lehce, že je i povzdechem otevřeš. V Písmu svatém se mluví často o modlitbě neustálé. Jak tomu máme rozumět? Jistě se tu nemíní nonstop modlitba od rána do večera. Tak se nemodlí ani v klášteře. Míní se tu především, že má být jednota mezi tím, co v modlitbě ráno říkám a co potom dělám. Že musím usilovat, aby mé jednání bylo stejně dobré,

jako ty pěkné myšlenky, co jsem ráno měl při modlitbě. A naopak, že se při modlitbě nemám nechat unést k nereálnému fantazírování. Vzpomínám na jednu takovou přepjatou modlitbu z dětství: „Bože, kéž bychom mohli svou krví smýt všechny urážky, tobě učiněné!“ K čemu se kasat při modlitbě připraveností obětovat život, když stačí zadřít se třísku a už málem omdléváš.

Stálá modlitba je modlitba každodenní. Hned ráno při probuzení se mám zaradovat, že žiji, a uvažovat při ranním chystání, jak chci dobře a užitečně ten den prožít, aby byl k užitku a radosti mně i těm, se kterými se setkám. Po celý den pak bude naší modlitbou všechno, co děláme, říkáme a myslíme, pokud jen v tom bude láska a dobrá vůle. Někteří lidé dovedou vložit krásné modlitební chvíle i do mechanické práce, na kterou se nemusí myslet, do chvil čekání a odpočinku. Znam mladé lidi, kteří si v takových chvílích chutě říkají jakési litanie, kdysi se tomu říkalo dost střelné modlitby, které jim přinášejí uklidnění, radost a spojení s Bohem: Pane Ježíši, mám tě rád. Můj bratře Ježíši, mám tě rád. Synu Boží, Ježíši, mám tě rád. Stojím tu před tebou, mám tě rád. Zdravím tě, Pane, mám tě rád...

Jak jim fantazie přináší z dané chvíle a situace myšlenky, představy, tak oslovují Pána Ježíše. A když je nic nenapadá, je tu stálý refrén: Můj Pane Ježíši, mám tě rád... Zkus to, uvidíš, jak se dostaneš srdcem do blízkosti Pána. Jindy se obrať na Boha Stvořitele, dárce Ducha. Jindy nabídní svou společnost Ježíšově Matce, svému křestnímu patronu či oblíbenému světci. Máme také společný poklad základních modliteb, které umíme nazpaměť, jako Otče náš, Zdrávas, Věřím, Desatero, ale i jiné. Ty je snadné kdykoli odříkávat, ale není snadné se je modlit. K těm se utíkáme, když naše vlastní nitro je vyschlé, ty rozjímáme, abychom prohloubili svou řeč modlitby. V našem kancionálu jsou vedle modliteb společných i modlitby osobní. Najdi si občas chvíli a prober si ten oddíl, abys věděl, kam sáhnout ve chvíli zvláštní potřeby.

Všimněte si: říkal jsem se samozřejmostí, že všichni umíme základní modlitby nazpaměť. Ale je to tak? Bylo to tak dříve, dokud se tomu všechny děti učili ve škole. Ale kde se to dnes naučí naše děti? Otče náš, Věřím v Boha, to se modlíme každou neděli v kostele, to se tu mládež naučí s námi, pokud tu s námi je. Ale co Desatero Božích přikázání, co krásné mariánské modlitby? Zde je třeba vaší citlivé pomoci, aby se s nimi mládež seznámila a našla v nich zalíbení. A tak si závěrem povězme: Modlit se je lehké tomu, kdo to umí. A umí to ten, kdo se učí. A naučí se, kdo si dá práci. Vynaložme úsilí, abychom ovládli umění dobré modlitby. Působí to radost, dělá to život radostnějším navěky.

JE MOŽNÉ VŠTÍPIT VÍRU VÝCHOVOU

Jeden kněz jako student přiučoval francouzštině mladšího spolužáka, který předtím studoval na církevní škole, kde francouzština nebyla. Ten jej zato oslňoval znamenitými znalostmi z náboženství: ať se jednalo o životopisy svatých, data z církevních dějin, katechismové otázky nebo citáty z Bible, sypal

to ze sebe jedna radost. Ale vždy s jakýmsi posměšným, ironickým přidechem. Až se ho jednou spolužák zeptal, jak je to s jeho vírou. Řekl mu: „Já mám za sebou tolik vyučování náboženství, tolik modlení, tolik hodin v kostele, že má potřeba po této stránce je asi na celý život už vyčerpána.“ Tenkrát byl ten spolužák z toho vyjevený, ale když se stal knězem, porozuměl, a vy jistě také, co způsobilo, že celá ta přemíra a houževnatost náboženského vychovávání vyšla vniveč: právě to, že všeho byla přemíra, že se to učili biflovat a ne milovat. Podobné nedobré ovzduší může vzniknout i v dobrých křesťanských rodinách.

Umět katechismové otázky nazpaměť, chodit do kostela, to není totéž jako věřit v Boha. Proto jsem předeslal tento záporný příklad, abychom si připomněli, co při výchově dětí můžeme a co nemůžeme: Ať bychom se jakkoli snažili, nemůžeme dětem předat hotovou víru, svou víru. Sebevětší úsilí rodičů může skončit bezvýsledně: děti nakonec víru nepřijmou. Nejen sebevětší, i sebelepší. Říkám to pro útěchu a povzbuzení těch maminek, které se trápí, že jejich dospělé děti přestaly nábožensky žít, a dávají za to vinu sobě. Nelze vždy vinit jen rodiče, když se náboženská výchova nezdaří, lze je vinit jen tehdy, když se o ni podle svých sil nesnažili. A také se nikdy nesmí stát, že by se rodiče od dětí odvrátili proto, že děti se nestaly věřícími. Víra je proces, je to lidská odpověď na Boží nabídku a k tomu může dojít i v pozdější etapě života. A takovým rodičům mohu poradit: modlete se za ně, aby jim Bůh dal dlouhý život, aby měli čas k víře dozrát.

Když tedy rodiče nemohou dětem víru výchovou předat hotovou, co pak znamená náboženská výchova? Co tedy mohou dělat? Mnoho. Rodiče mohou být dětem průvodci na jejich cestě k víře a to hned čtverým způsobem: Mohou odpovídat na jejich otázky a svědčit jim tím o své víře. Mohou je seznámit s vyprávěními v biblické dějepřevě, jak věřili a uvěřili v Boha jiní. Mohou s nimi prožívat svátky církevního roku a tak je uvádět do praxe křesťanského života. Mohou jim být živým příkladem modlitby a každodenního života z víry. Minule jsme hovořili o výchově dětí hned po narození, ještě před získáním rozumu, kdy je možno působit na samo jádro osoby, ještě měkké jako vosk, takže se všechny zážitky do něj hluboce vtiskují. A zopakujme si to znovu, abychom se uchránili omylu rodičů, kteří chtějí začínat s vážnou výchovou, až jsou děti rozumné. To je už pozdě! To už je základ osobnosti pevně položen a hotový pro celý život.

Kolem tří let zná normální dítě už asi tisíc slov. To už může začít vedení k rozeznávání dobra a zla v kratičkých pohádkách, ve čtení obrázků z biblické dějepřevy. Ale nejdůležitější výchovný činitel v této době je prostředí, které doma panuje: Prostředí jistoty o lásce rodičů, bez zbytečného autoritářství, bez zbytečné tvrdosti, prostředí, kdy tatínek i maminka mají čas na hraní si s dítětem. Takové prostředí lásky činí dítěti snadným, aby si bylo jisto i láskou Boží. A nejen láska k dítěti je tu nezbytná: i láska rodičů mezi sebou nesmí scházet! Manželství rodičů musí být dobré, aby si dítě mohlo vytvořit představu dobrého Boha. Jak přitom může pomáhat kněz? Děti jdou do kostela na bohoslužby. Tam získají soustavnou odbornou výuku, ale jen teoreticky. Kde k

této teorii přibude praxe pěkného života doma, tam je možno důvěřovat, že Boží milost se ujme, že dítě pozná Krista a zamiluje si ho pro celý život.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Kterýsi básník řekl, že ze ztraceného ráje zůstaly na světě tři věci: pohled dětských očí, hvězdné nebe a krása květin. My víme, že existuje klíč, který otevírá lidskou schopnost vnímat krásu. A to je obrácení zraku k Bohu - kráse krás - v modlitbě. Proto se s důvěrou modleme:

Bože, býváme často slepí ke kráse kolem nás. Dej nám umění, abychom vnímali především krásu a ošklivost jen jako pozadí krásy.

Bože, býváme často hluší k dobrému slovu. Dej, abychom citlivěji slyšeli slovo dobré než zlé.

Bože, jsme často němí, když máme říci dobré slovo člověku, když se máme modlit k tobě. Přijmi v takových chvílích naši bolavost jako modlitbu beze slov.

Bože, v každém z nás je kus tvé podoby a tvé krásy. Ved' nás cestami života a chraň nás od zlého.

Bože, dej, ať vnímáme krásu našich chrámů. Ať nechybí ochotných rukou k jejich udržování a opravám, aby se skvěly v původní kráse.

Odměň ve své štědrosti všechny, kdo se přičinují o krásu Božího domu.

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Děkujeme ti, Bože, za bohatství, které zde, v tvém chrámu, můžeme čerpat z tvého slova. Děkujeme ti, že se máme kde scházet, že se máme kde učit tvé moudrosti v evangeliu Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Naplněme teď naléhavou výzvu svatého apoštola Pavla, která k nám zazněla z listu Timotejovi. Modleme se za všechny lidi a volejme:

Za sebe, za odpuštění a vzájemné smíření, aby naše modlitby nebyly poskvrněny hněvem a rozepřemi.

Za křesťany, aby žili věrně a jednali prozíravě.

Za všechny lidi, aby poznali pravdu a byli spaseni.

Za všechny, kdo mají politickou odpovědnost a moc, a za pokojný a klidný život všech lidí.

Za národy žijící v blahobytu i za národy žijící v nesmírné chudobě.

Aby sociální rozdíly nevedly k nenávisti a válkám.

Za ty, kdo jsou okrádáni a vykořisťováni.
Za ty, kdo snášejí velmi těžký úděl: za těžce nemocné a postižené, za zoufalé a za ty, kdo ztratili milovaného člověka.
Za osamocené lidi, kteří nemají žádné přátele.
Za ty, kdo zemřeli osamoceni a zapomenuti.

Za naše zemřelé přátele a blízké, aby byli přijati do věčných příbytků.
Pane, náš Bože, vyslyš prosby, které jsme přednesli skrze jediného prostředníka mezi námi a tebou, Krista, jenž s tebou a Duchem svatým žije a vládne na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, přijmi dary svého lidu a učiň svou mocí, ať jsou skutečně tím, co o nich s oddaností víry vyznáváme. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 1. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Kristus z nás vytvořil Boží lid

V: Pán s vámi.
O: I s tebou.
V: Vzhůru srdce.
O: Máme je u Pána.
V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.
O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť to je veliké jeho dílo a to je velikonoční tajemství: slavně nás vysvobodil z otroctví hříchu a smrti a učinil z nás tvůj vyvolený národ, královské kněžstvo, tvé vlastnictví a tvůj svatý lid, a vyvedl nás z temnot do svého podivuhodného světla, abychom všude hlásali tvé veliké skutky. A proto tě s andělskými sbory, které stojí u tvého trůnu a ustavičně ti slouží, a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 119,4-5

Tys dal svá nařízení, Hospodine, aby se jich dbalo svědomitě. Kéž jsou pevné mé cesty, abych zachovával tvé příkazy.

Nebo: Jan 10,14

Já jsem dobrý pastýř, praví Pán, znám svoje ovce a moje ovce znají mne.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, ty obnovuješ naše síly svými svátostmi; pozvedej nás neustále svou pomocí, abychom vytrvalou spoluprací s tvou milostí směřovali ke spáse. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Jednání pána vinice v evangeliu je stejné jako jednání Kristovo. On k nám nepřistupuje na základě našich zásluh; toho, co všechno jsme zvládli a vykonali. Bůh nejedná podle našich lidských měřítek. „O kolik převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, praví Hospodin.“ Vždyť každý má svá neopakovatelná obdarování, každý dostal svůj prostor a čas jako jedinečnou a neopakovatelnou šanci. Pán Ježíš k nám přistupuje se zcela nezištnou láskou, která dává příležitost každému, a cení si i sebenepatrnějšího upřímného úsilí. Boží království se přece dá získat i pouhým podáním sklenice vody žíznivému. Rozhodně nemusíme ztrácet hlavu, když z našeho pohledu nevykonáme příliš mnoho. Důležité je, abychom do oné konkrétní chvíle vložili všechno, co máme k dispozici. Naše láska se pak setká s naprostou a úplnou láskou, kterou má Bůh k nám, a stane se šťastnou odměnou na věčnosti.

K ZAMYŠLENÍ B

Problém autority a prvních míst, snaha být nad ostatními, to jsou myšlenky liturgických textů této neděle. Tento problém měl Jozue i apoštolové a je to problém každého člověka zraněného hříchem. Bůh nabízí úžasné a převratné řešení: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“ Velikost a autorita se nejlépe představí a realizují právě ve službě. Samo slovo autorita pochází z latiny, kde znamená: umožnit růst, dát přednost druhému, starat se o druhého. Všemohoucí Bůh rozhodně nemá problém a nebojí se dát přednost nám slabým a hříšným lidem. Kristus se ponížil a stal se služebníkem všech. Nemám pocit, že by tím nějak umenšil nebo dokonce ztratil svou autoritu, ba naopak.

K ZAMYŠLENÍ C

Lidská spravedlnost prý všechno dělí na polovinu. Přesně. Proto má zavázané oči. A přesto je tak nespravedlivá, asi právě proto, že je má zavázané. Spravedlnost podle Písma svatého, ta Boží říká, že všechno patří Bohu! On vše stvořil a jemu to náleží. Nesmíme zapomenout, že Bůh nám všechno dal! Co je tedy víc: mít nebo se stát darem?